

SWEDISH
STANDARDS
INSTITUTE

Belägenhetsadresser

Leif Nilsson
Ebba Löndahl Åkerman
Ulrika Roos

Reviderad standard och handbok för belägenhetsadresser

- I oktober 2015 antogs en reviderad standard för belägenhetsadresser.
- Standard och handbok är ett stöd för arbete med adressättning och fastställande av adresser.
- Tillgängligheten till adresser med god kvalité blir allt viktigare.
- Utbyte av adressinformation, även över gränserna, blir allt viktigare.
- Viktigt att adresser som används i samhället följer standarden.
- Handboken är ett komplement till standarden för att, bl.a med exempel, underlätta arbetet för adressättaren. Reviderad handbok utkommer under året.

Standarden – historik och ändringar

- Standard för belägenhetsadresser har utgivits år 1998, 2007 och 2015.
- Syftet med den andra utgåvan var framförallt att beskriva datastrukturer för utbyte av belägenhetsadresser. Datastrukturerna har dock inte utnyttjats i några tillämpningar. Därför har de tagits bort i den tredje och nuvarande utgåvan, som istället **fokuserar på begrepp inom området belägenhetsadresser samt hur belägenhetsadresser ska skrivas**. Datastrukturer som är kompatibla med standarden finns att tillgå hos Lantmäteriet.
- Vissa ändringar av **tillåtna tecken** i namn och beteckningar är gjorda i nya standarden.
- Nya standarden innehåller även **nya inslag gällande ortnamn**.

Vad är en belägenhetsadress? Vad används den till?

- Anger var en **geografisk plats** är belägen och pekar därmed ut en företeelse som är belägen på eller som representeras av denna plats.
- För att fylla sitt syfte är det nödvändigt att den är **unik**, alltså förekommer bara en gång inom en kommun.
- Fyller en viktig funktion genom att den kan fungera som identifierare för den byggnad eller anläggning som adressen knutits till.
- Anger **var** man kan anträffa någon eller något.
- Kända och används av dem som besöker, bor på eller verkar på platsen. Redovisas ofta på kartor, gatu-/vägskyltar och på byggnader. Särskilt viktiga för tillfälliga besökare.

- Postadress – ger information till postoperatörer om slutdestinationen för postförsändelser.
- Används i folkbokföringen.

4 Tillåtna tecken i namn och beteckningar

Tabell 5 anger vilka tecken som får användas i olika typer av namn.

X betyder att radens tecken ingår i den teckenmängd som ska användas.

Tabell 5 – Tillåtna tecken i namn på olika typer av områden och platser

Ingående tecken									
Teckenmängd 6 - populärnamn									
Teckenmängd 5 - gårdsadressområde									
Teckenmängd 4 - byadressområde									
Teckenmängd 3 - metertalsadressområde									
Teckenmängd 2 - gatuadressområde									
Teckenmängd 1 - geografisk kommunal									
Versaler	ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÅÖ	X	X	X	X	X	X	X	X
Gemenor	abcdefghijklmnopqrstuvwxyzåö	X	X	X	X	X	X	X	X
Tyskt y	Û ü		X	X	X	X	X	X	X
Ligaturer	Æ æ Œ œ		X						
Akut accent e	É é	X	X	X	X	X	X	X	X
Kolon	:	X	X	X	X	X	X	X	X
Bindestreck	-	X	X	X	X	X	X	X	X
Snedstreck	/		X	X	X	X			
Punkt	.	X	X	X					
Blanktecken		X	X	X	X	X	X	X	X
Siffror	0123456789								X
Samiska tecken	Á á Ć ċ Ď ě Ě ě Ħ ħ İ ï Uu	X	X	X	X	X	X	X	X

Blanktecken, snedstreck, kolon, bindstreck och punkt ska endast placeras som enstaka tecken inuti namn.

Blanktecken ska inte placeras efter kolon.

ANM. Samiska tecken förekommer i samiska ortnamn. Samiska ortnamn kan förekomma parallellt med svenska ortnamn.

Tillåtna tecken

- Förtydliganden har gjorts, t.ex. kolon kan användas i alla namntyper
- Max antal tecken – nu 35 för samtliga namntyper
- Utökning med samiska tecken
- Samiska ortnamn förekomma parallellt med svenska ortnamn

Ortnamn

- Kulturarvsutredningens betänkande - Skyddet av kulturmiljön 1996 (SOU 1996:128)
- Kulturmiljölagen (KML)

”God ortnamnsed”

- Texten utgör 4 § i 1 kap. av Kulturmiljölagen och lyder i sin helhet:

Vid statlig och kommunal verksamhet ska god ortnamnsed iakttas. Det innebär att:

- Härdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl
- Ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte härdvunna stavningsformer talar för annat
- Påverkan på härdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och

- Namn på svenska, samiska, finska och meänkieli så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.
- Namn som godkänts av Lantmäteriet ska i statlig och kommunal verksamhet användas i sin godkända form.

Exempel på ett namn som har godkänts i den kommunala adressättningen, men **INTE** är exempel på god ortnamnsred!

Hviderups Gods

Litteratur

- God ortnamnsed. Ortnamnsrådets handledning i namnvård. (LMV 2001 och Lantmäteriet 2016)
- Ortnamnen och kulturminneslagen. Omtolkning och tillämpning av begreppet god ortnamnsed. (Staffan Nyström, RAÄ, 2001)

Revidering handbok 2016

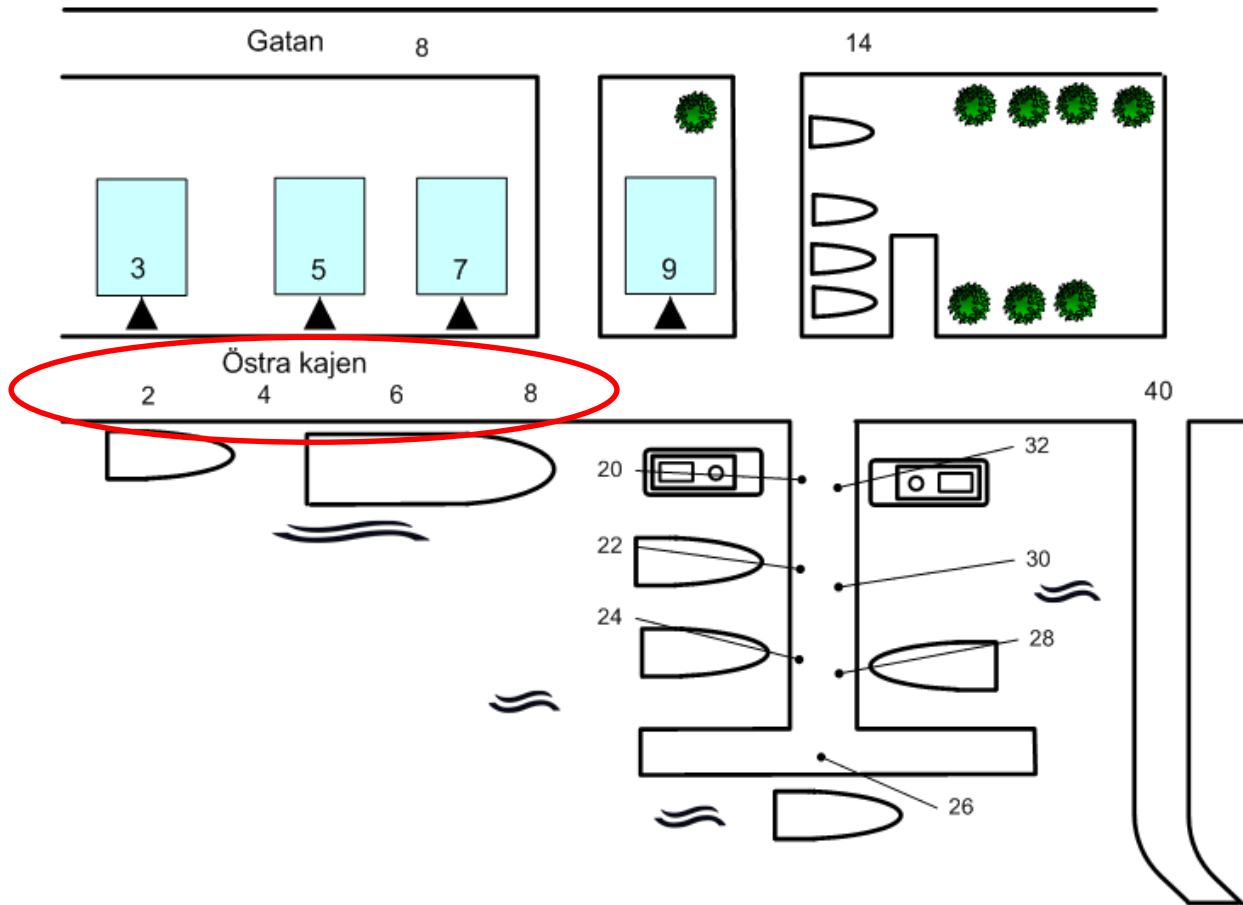
- En omfattande genomgång och revidering pågår av handboken.
- Gällande handbok är från 2010 och p.g.a av bland annat många nya adressättningsituationer så genomförs nu en genomgång och revidering.
- Nya adressättningsituationer, t.ex.
  - Husbåtar
  - Gallerior
  - Campingplatser
  - Loftgångar
  - 3D fastighetsbildning
- Förtätningar i bebyggelsen kräver nya och ändrade adresser
- Beskrivs utförligt i handboken

Handboken – för vem?

- **Kommunerna fastställer** belägenhetsadresser där sådana behövs.
- Kommunernas handläggare som **beslutar om adresser**.
- **Stöd för adressättaren** och innehåller därför många exempel på adressättning i olika situationer.
- Handboken är ett komplement till standarden.

I Sverige är ansvaret för att sätta och fastställa belägenhetsadresser inte fullständigt lagreglerat. Från 1/7 2006 är kommunerna enligt lagen om Lägenhetsregister (SFS 2006:378) skyldiga att fastställa adresser till alla bostäder.

Flytande byggnader/bostäder - husbåtar

- Adressätt platsen på kajen – inte båtarna!

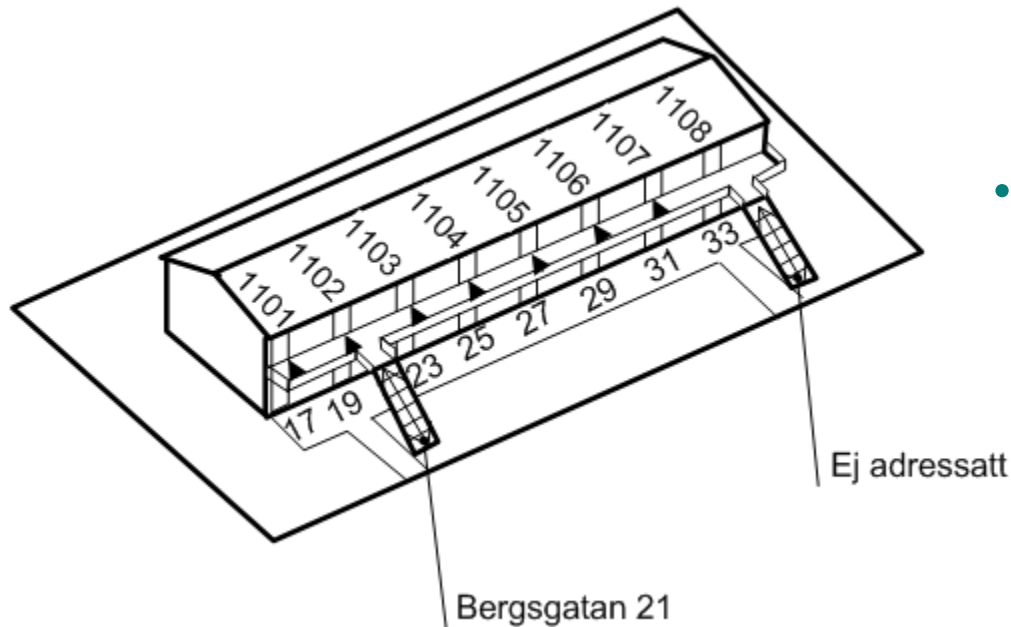
Campingplatser

- Rekommendationen är att adressätta receptionen/servicebyggnaden och inte varje enskild tält/husvagnsplats.

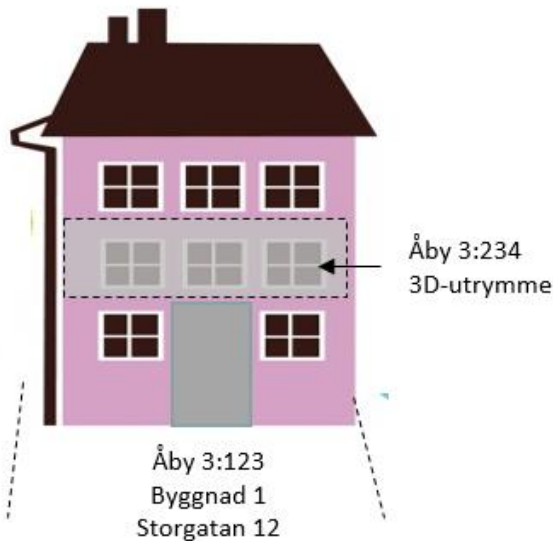
Loftgångshus

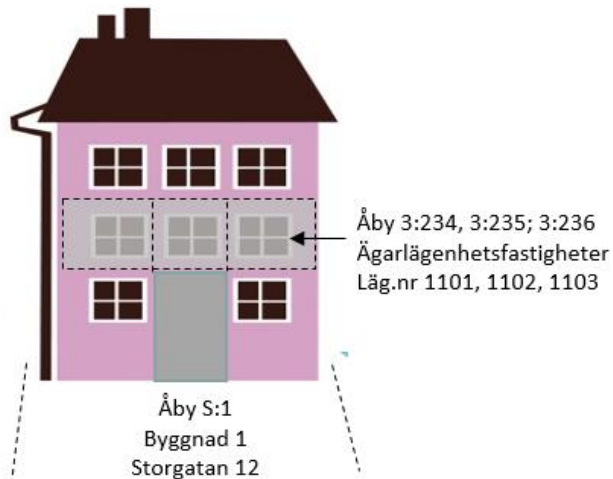
- Loftgångshus med en entré adressatt (21). Lägenheterna får lägenhetsnummer.
- De åtta lägenheterna med egna ingångar i markplanet får egna adressnummer. Inga lägenhetsnummer.

Adressättning vid 3D fastighetsbildning

- 3D-utrymmet får **ingen** egen adress.
- Adressen registreras och kopplas till markfastigheten, Åby 3:123.

- Adressen kopplas **inte** till ägarlägenhetsfastigheterna.
- Adressen registreras och kopplas till markfastigheten, Åby S:1.
- Ägarlägenheterna får lägenhetsnummer och gemensam adress; Storgatan 12

Vill du vara med i arbetet?

- **TK466** är en av många kommittéer inom SIS. Uppgiften för TK466 är att **ta fram** och, även med jämna mellanrum, revidera **standard och handbok** för belägenhetsadresser. I samband med utgivningen av ny standard och handbok satsar kommittén även på en större informationskampanj för adressättarna i landet.
- Deltagare i TK466 är i dagsläget ett tiotal personer från SIS, Lantmäteriet, SKL, Bring, PostNord, Södertälje kommun samt Institutet för språk och folkminnen. Fler deltagare från kommuner är önskvärt liksom representanter från "Blåljus".
- Handbok och standard för belägenhetsadresser beställs hos SIS.

Tack!

SWEDISH
STANDARDS
INSTITUTE